volné společenství
Fórum Lidu

Lid je zdrojem veškeré státní moci a státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.
Ústava ČR čl. 2 bod 1, 3

Podatel:

Volné společenství Fórum lidu

Petr Bílý (pověřen k podání)

[redacted]

Adresát:

JUDr. Jeroným Tejc, ministr spravedlnosti České republiky

jako nadřízený správní orgán Ministerstva spravedlnosti ČR ve smyslu § 178 odst. 2 věty páté zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu[1]

prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti České republiky

Vyšehradská 16

128 10 Praha 2

V Havířově dne 10. září 2026

Věc: **PODNĚT K ZAHÁJENÍ PŘEZKUMNÉHO ŘÍZENÍ podle § 94 a násl. správního řádu, *in eventum* PODNĚT K PROHLÁŠENÍ NICOTNOSTI podle § 77 správního řádu**

K č. j.: MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34, rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 7. 8. 2026

Přílohy: 1. Rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ČR č. j. MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34 ze dne 7. 8. 2026

2. Benátská komise, CDL-AD(2025)002, Aktualizovaný kontrolní seznam právního státu, přijatý na 145. plenárním zasedání ve dnech 12.–13. prosince 2025

I. Osoba podatele a povaha podání

1. Podatel nebyl účastníkem řízení, v němž bylo napadené rozhodnutí vydáno, a není ani osobou uvedenou v jeho písemném vyhotovení. Nepřísluší mu proto oprávnění podle § 77 odst. 3 správního řádu dát podnět k prohlášení nicotnosti a nepodává ani opravný prostředek. Toto podání činí jako **podnět k zahájení řízení z moci úřední ve smyslu § 42 správního řádu**, konkrétně jako podnět k zahájení přezkumného řízení podle § 94 odst. 1 správního řádu.[2]

[1] § 178 odst. 2 věta pátá zákona č. 500/2004 Sb.: „Nadřízeným správním orgánem ústředního správního úřadu se rozumí ministr, nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu." Shodně § 95 odst. 6 správního řádu: „Jde-li o rozhodnutí ústředního správního úřadu, rozhoduje v přezkumném řízení ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu."

[2] § 94 odst. 1 věta třetí zákona č. 500/2004 Sb.: „Účastník může dát podnět k provedení přezkumného řízení; tento podnět není návrhem na zahájení řízení; jestliže správní orgán neshledá důvody k zahájení přezkumného řízení, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do 30 dnů podateli." **Přezkumné řízení se zahajuje z moci úřední, podnět k němu proto může učinit kdokoli.**

2. Podatel si je vědom, že na zahájení přezkumného řízení ani na prohlášení nicotnosti není právní nárok a že jde o dozorčí prostředky uplatňované z moci úřední. Předkládá proto níže důvody, pro které je podle jeho přesvědčení dán veřejný zájem na tom, aby soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy byl přezkoumán.

3. **Podatel tímto výslovně žádá, aby byl podle § 42 věty druhé správního řádu ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení tohoto podnětu vyrozuměn o tom, jak s ním bylo naloženo.** Vyrozumění žádá zaslat do datové schránky.

4. Podatel upozorňuje na běh lhůt. Podle § 96 odst. 1 správního řádu lze usnesení o zahájení přezkumného řízení vydat nejdéle do dvou měsíců ode dne, kdy se příslušný správní orgán o důvodu zahájení dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku od právní moci rozhodnutí, podle § 97 odst. 2 nelze rozhodnutí v prvním stupni vydat po uplynutí patnácti měsíců od právní moci. Podnět je proto podáván bez odkladu.

II. Napadené rozhodnutí

5. Rozhodnutím Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 7. 8. 2026, č. j. MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34, bylo výrokem I. podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech (dále jen „ZnalZ"), zrušeno oprávnění MUDr. Soni Pekové, Ph.D. vykonávat znaleckou činnost v oboru zdravotnictví, odvětví genetika, a to pro závažné porušení povinnosti podle § 18 odst. 1 ZnalZ. Výrokem II. byla uložena povinnost nahradit paušální náklady řízení ve výši 2 500 Kč.

6. **Podatel je přesvědčen, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy ve smyslu § 94 odst. 1 správního řádu**, a to z důvodů uvedených dále. Soulad rozhodnutí s právními předpisy se přitom podle § 96 odst. 2 správního řádu posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání, všechny níže uvedené důvody se k tomuto okamžiku vztahují.

III. Důvody rozporu s právními předpisy

A. Správní orgán rozhodoval v režimu správního uvážení, a jeho úvaha neobstojí

7. S účinností od 1. 1. 2026 zní § 14 odst. 2 ZnalZ „Ministerstvo *může zrušit* oprávnění vykonávat znaleckou činnost, pokud …". Do 31. 12. 2025 přitom platilo „Ministerstvo *rozhodne o zrušení* oprávnění …, pokud …". Zákonodárce tedy vědomě nahradil dosavadní povinnost správním uvážením.[3]

8. Správní orgán tedy nebyl povinen oprávnění zrušit. Byl povinen uvážit, zda je zrušení oprávnění tím následkem, který má z několika možných zvolit, a tuto úvahu přezkoumatelně odůvodnit. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k mezím správního uvážení uvedl:[4]

> ***„absolutní či neomezené správní uvážení v moderním právním státě neexistuje. Každé správní uvážení má své meze…"***

9. Úvaha správního orgánu vykazuje dvě konkrétní vady. Za prvé, v bodě 117 odůvodnění použil okolnost, že znalkyně zpracovala od roku 2022 jediný znalecký posudek, výlučně jako argument pro mírnost dopadu opatření do jejích příjmů, aniž ji zvážil v opačném směru, tedy zda takto marginální rozsah činnosti vůbec mohl

[3] § 14 odst. 1 písm. e) zákona č. 254/2019 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2025, s § 14 odst. 2 písm. c) téhož zákona ve znění účinném od 1. 1. 2026; změnu provedly novelizační body 30 a 31 zákona č. 285/2025 Sb.

[4] Usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42.

ohrozit chráněný zájem natolik, aby bylo nejtvrdší opatření nezbytné. Za druhé, v bodě 113 odmítl mírnější peněžitou sankci nikoli pro povahu skutku, nýbrž pro procesní postoj účastnice (viz část E).

B. Opatření je materiálně sankcí a byly mu odepřeny odpovídající záruky

10. Správní orgán v bodě 107 odůvodnění výslovně uvádí, že odnětí státního povolení k výkonu činnosti není nástrojem správního trestání. V bodě 113 však současně konstatuje, že trest zákazu činnosti podle § 47 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb. uložit nelze, protože ZnalZ tuto možnost nedává, a vysvětluje, proč peněžitá sankce nepostačuje. Dohledovým nástrojem tak dosáhl výsledku, který mu právo přestupkové výslovně upírá.

11. Že jde materiálně o sankci, plyne ze tří okolností, které nelze překlenout označením, jaké opatření dal správní orgán:

1. Zrušení oprávnění právě podle § 14 odst. 2 písm. c) ZnalZ zakládá podle § 5 odst. 1 písm. e) ZnalZ **pětiletý zákaz opětovného zápisu** do seznamu znalců. Žádný jiný důvod zrušení takový následek nemá. Opatření tedy nepůsobí pouze do budoucna jako ochrana, ale trvá pevně stanovenou dobu bez ohledu na to, zda tvrzený důvod pominul, **což je znak trestu, nikoli nápravného opatření**.[5]
2. Totéž jednání je podle § 39 odst. 1 písm. g) ZnalZ **přestupkem**, za který lze podle § 39 odst. 2 písm. c) uložit pokutu do 500 000 Kč a jehož promlčecí doba činí podle § 42 odst. 3 pět let. Zákon tedy pro tento skutek zná výslovně sankční kolej se všemi zárukami správního trestání. Správní orgán zvolil kolej dohledovou, která žádné lhůty nezná, a v jejím rámci sám tvrdí, že o trestání nejde.
3. Opatření trvale odnímá profesní status a zasahuje do práva podnikat podle čl. 26 Listiny základních práv a svobod. Přísnost následku je třetím z kritérií, podle nichž se posuzuje, zda jde materiálně o trestní obvinění.[6]

12. Podatel si je vědom rozsudku Nejvyššího správního soudu, podle něhož zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce není řízením o trestním obvinění.[7] Posuzovaná věc se však od něj liší v obou rozhodných směrech, a to zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, žádnou dobu, po kterou po zrušení povolení nelze znovu žádat, nestanoví, a nezná ani souběžnou skutkovou podstatu přestupku pro totéž jednání. Právě tyto dvě okolnosti činí opatření podle § 14 odst. 2 písm. c) ZnalZ svou povahou odlišným.

13. Materiální pojetí trestání vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu takto:[8]

> ***„Také trestání za správní delikty musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu."***

14. I kdyby však správní orgán setrval na tom, že o trestní obvinění nejde, uplatní se občanskoprávní větev čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Evropský soud pro lidská práva opakovaně rozhodl, že řízení, jehož výsledek je přímo určující pro právo vykonávat povolání, je sporem o občanská práva.[9]

---

[5] § 5 odst. 1 písm. e) zákona č. 254/2019 Sb.: znalcem může být fyzická osoba, „… které v posledních 5 letech před podáním žádosti o zápis nebylo zrušeno oprávnění vykonávat znaleckou činnost podle § 14 odst. 2 písm. c)".

[6] Rozsudek ESLP (plénum) ze dne 8. 6. 1976 ve věci Engel a další proti Nizozemsku, č. 5100/71 a další, § 82, kde soud jako třetí kritérium označil „the degree of severity of the penalty that the person concerned risks incurring". Kritéria převzal Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 112/20 ze dne 27. 7. 2021, bod 31.

[7] Rozsudek NSS ze dne 29. 9. 2021, č. j. 8 As 13/2019-91, publ. pod č. 4259/2021 Sb. NSS.

[8] Rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 126/2002-27, publ. pod č. 461/2005 Sb. NSS.

[9] Rozsudek ESLP (plénum) ze dne 28. 6. 1978 ve věci König proti Německu, č. 6232/73, § 88 a 95; rozsudek ESLP (plénum) ze dne 23. 6. 1981 ve věci Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgii, č. 6878/75 a 7238/75, § 47 a 48.

C. O vyloučení znalce má podle zákona rozhodovat jiný orgán a v jiném rámci

15. § 18 odst. 2 věta druhá ZnalZ stanoví: „Ustanoví-li znalce orgán veřejné moci, pak tento orgán rozhodne, zda je znalec *v dané věci* z podání znaleckého posudku vyloučen." Zákon tedy konstruuje posouzení podjatosti jako otázku konkrétního řízení a svěřuje ji orgánu, který znalce v tomto řízení ustanovil.

16. **V posuzované věci žádný orgán veřejné moci znalkyni neustanovil, neběželo žádné řízení, v němž by měl být posudek použit**, a správní orgán sám v bodech 46 až 48 odůvodnění dovodil, že nebylo prokázáno ani zadání posudku. Zákonný mechanismus posouzení podjatosti se tedy vůbec neuplatnil. **Správní orgán jej nahradil vlastním posouzením provedeným zpětně, mimo jakékoli řízení, a spojil s ním následek, který zákon pro tuto situaci nepředvídá.**

D. Výklad § 18 odst. 1 ZnalZ překračuje meze předvídatelnosti a užívá analogii jednostranně

17. § 18 odst. 1 ZnalZ váže vyloučení na „**poměr k věci, účastníkovi řízení nebo jeho zástupci, zadavateli, orgánu veřejné moci**". Správní orgán tento pojem rozšířil tak, že za poměr k věci považoval odborný a hodnotový postoj, který znalkyně k tématu dříve veřejně vyslovila (bod 65 odůvodnění).

18. Takový výklad vede k neudržitelnému důsledku, a to **vyloučen by byl každý znalec, který se kdy veřejně vyjádřil k tématu svého oboru!** Znalec je přitom znalcem právě proto, že se daným tématem soustavně zabývá a má k němu odborně podložený názor. Nejvyšší soud v této souvislosti výslovně odmítl ztotožňovat výkon znalecké činnosti s osobním zájmem znalce.[10]

19. Správní orgán se opírá o judikaturu k podjatosti soudců, byť v bodě 64 odůvodnění sám připouští, že jde o užití podpůrné. Bere si z ní však pouze zpřísňující část. Pokud se analogie se soudcem použije, patří k ní i pravidlo shodně vyjádřené v § 8 odst. 1 větě třetí soudního řádu správního a v § 14 odst. 4 občanského soudního řádu:[11]

> ***„Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech."***

20. Totéž platí o nálezu Ústavního soudu, na němž je odůvodnění postaveno nejvíce. Správní orgán z něj přejímá kritérium „zdání nezávislosti a nestrannosti pro třetí osoby", ale nevypořádává se s touto pasáží téhož nálezu:[12]

> ***„Nelze samozřejmě bez dalšího dospět k závěru o podjatosti soudce na základě pouhého faktu, že poskytne novinám rozhovor týkající se případu, který rozhodoval a který byl mimo jiné hojně medializován."***

21. Obdobně judikatura vykládá podjatost znalce jako konkrétní vztah k věci, orgánům, účastníkům či jejich zástupcům, tedy typicky pracovní poměr znalce k účastníkovi řízení, nikoli jako obecné odborné stanovisko.[13]

---

[10] Rozsudek NS ze dne 14. 1. 2014, sp. zn. 21 Cdo 845/2013: „Byl-li znalec ustanoven v jednotlivé věci ‚státním orgánem' (orgánem veřejné moci) a podal-li proto tomuto ‚státnímu orgánu' znalecký posudek, nelze znaleckou činnost pokládat za projev jeho osobního zájmu." Citováno z publikované právní věty; před použitím doporučeno ověřit v primárním textu.

[11] § 8 odst. 1 věta třetí zákona č. 150/2002 Sb. a § 14 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb.; obě ustanovení mají prakticky totožné znění.

[12] Nález Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05.

[13] Nález Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2003, sp. zn. II. ÚS 35/03: „Jedním z takových důvodů, kdy lze zcela důvodně pochybovat o nepodjatosti znalce pro poměr k účastníkovi řízení, je v případě, že mezi nimi existuje pracovní poměr…"

22. **Konečně, judikát, o který se odůvodnění opírá v bodě 61, obsahuje větu, kterou správní orgán necituje a která svědčí opačně: „Důvodem pro přibrání jako znalce osoby v seznamu soudních znalců nezapsané nemůže být sama o sobě okolnost, že je s případem seznámena a podávala již v této věci odborné vyjádření."[14] Podstatnější je ovšem následek: v citovaném rozhodnutí jde o to, zda konkrétní osoba měla být v konkrétní věci přibrána jako znalec. Následkem je nepřibrání či vyloučení v dané věci, nikoli odnětí znaleckého oprávnění.**

E. Zvolené opatření je nepřiměřené, zákon pro tuto situaci zná mírnější nástroj

23. Právní řád na posudek zpracovaný podjatým znalcem odpovídá tím, že jej vyřadí jako důkaz:[15]

> ***„Znalecký posudek vypracovaný znalcem, který jej nesmí ve věci podat …, není způsobilým důkazem, na základě něhož by mohl soud učinit skutková zjištění."***

24. Tento následek v posuzované věci nastal sám od sebe, neboť posudek nebyl použit v žádném řízení před českým orgánem veřejné moci. Zájem, který správní orgán v bodě 114 odůvodnění sám označuje za chráněný, tedy dostupnost nestranných posudků pro soudy a orgány činné v trestním řízení, **tedy fakticky dotčen nebyl.** Přesto bylo zvoleno nejtvrdší opatření, které zákon zná, a to za jednání, o němž správní orgán v bodě 98 sám uvádí, že šlo o první a jediné porušení povinnosti.

F. Vynechání výzvy k nápravě a přitížení za obhajobu

25. Podle § 14 odst. 3 ZnalZ správní orgán znalce před vydáním rozhodnutí o zrušení oprávnění vyzve k nápravě ve stanovené přiměřené lhůtě, je-li to možné a nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Výzva vydána nebyla. V bodech 108 až 110 odůvodnění je to zdůvodněno mimo jiné tím, že z vyjádření znalkyně „nevyplynulo, že by akceptovala závěr o existenci důvodů podjatosti".

26. Výjimka z povinnosti vyzvat k nápravě se váže k objektivní nemožnosti nápravy, nikoli k procesnímu postoji účastníka. Přičítat k tíži, že se účastník hájí a pochybení nepřipouští, **judikatura ve správním trestání odmítá**:[16]

27. Vada je o to závažnější, že právě na postoji účastnice správní orgán založil i závěr o nemožnosti nápravy, a tím i celý test nezbytnosti opatření.

G. Skutkový závěr je vyvozen z toho, co účastnice neprokázala

28. Závěr, že posudek nebyl nikým zadán a byl výrazem vlastní iniciativy znalkyně, je nosným prvkem konstrukce podjatosti pro poměr k věci. Správní orgán jej však opřel o úvahu, že jiný podklad účastnice nepředložila, „neboť by jej jinak jistě také k posudku přiložila" (bod 46), a doplnil, že se případného ústního ujednání nemůže dovolávat, protože je neuvedla (bod 77).

---

[14] Publikováno pod č. R 41/1993-I (Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, trestní část); citováno ve stanovisku Nejvyššího státního zastupitelství č. 9/2003.

[15] Rozsudek NS ze dne 17. 7. 2014, sp. zn. 21 Cdo 2616/2013. Citováno z publikované právní věty; před použitím doporučeno ověřit v primárním textu.

[16] Rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2017, sp. zn. 4 As 199/2017: „Volba procesní taktiky představuje právo obviněného, nikoli přitěžující okolnost (byť doznání viny a lítost mohou být hodnoceny jako polehčující okolnost)." Obdobně usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015-71, č. 3577/2017 Sb. NSS, bod 46: „Je právem obviněného zvolit si způsob obhajoby, bez ohledu na to je povinností správního orgánu zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti."

29. Skutkový závěr je tak vyvozen z absence tvrzení a důkazů na straně účastnice. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k rozložení důkazního břemene uvedl:[17]

> ***„Obviněný z přestupku není povinen se hájit, zejména není povinen uvádět na svou obhajobu jakákoliv tvrzení, ani (anebo) o nich (nebo o jiných skutečnostech) nabízet a předkládat správnímu orgánu důkazy…"***

H. Zásah do svobody projevu a jeho odrazující účinek

30. Správní orgán v bodech 84 až 89 odůvodnění uvádí, že netrestá názor, nýbrž formu jeho prezentace. Z konstrukce rozhodnutí však plyne, že bez veřejně vyslovených názorů by poměr k věci nebyl dovozen vůbec. Obsah dřívějších projevů je tedy podmínkou, bez níž by k zásahu nedošlo.

31. Ústavní soud pro posouzení sankce uložené za veřejný projev formuloval test, jehož závěrečný krok zní:[18]

> *„Nakonec je třeba posoudit, zda je povaha a závažnost případné sankce přiměřená zjištěnému pochybení … a zda tato sankce nemá odrazující účinek (chilling effect) na svobodu projevu jiných soudců…"*

32. Evropský soud pro lidská práva chrání odborný projev v oblasti vlastní kompetence výslovně i tam, kde je kontroverzní či nepopulární,[19] a pro sankci uloženou lékaři za odborné vyjádření dovodil porušení čl. 10 Úmluvy s odůvodněním, že takový postup hrozí odrazením lékařů od poskytování objektivního odborného hodnocení, což může ohrozit samotný cíl lékařského povolání, totiž ochranu zdraví a života pacientů.[20]

IV. Normativní dopad rozhodnutí a veřejný zájem

33. Napadené rozhodnutí neurčuje pouze osud jedné znalkyně. Vytváří výklad § 18 odst. 1 ZnalZ, podle něhož **„poměr k věci"** zahrnuje odborný postoj, **který znalec dříve veřejně vyslovil**. Ustálená správní praxe je přitom pro správní orgán závazná:[21]

> ***„Správní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán."***

34. Podle tohoto výkladu by nesměl zpracovat znalecký posudek toxikolog, který dříve publikoval o rizikovosti zkoumané látky; statik, který se veřejně vyjádřil ke kvalitě určité stavební technologie; psychiatr, který v odborném článku obhájil určitý diagnostický přístup; ani ekonom, který v médiích označil určitou obchodní praktiku za škodlivou. Ve všech případech jde o odborný postoj vyslovený předem a veřejně.

---

[17] Usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, publ. pod č. 3014/2014 Sb. NSS, právní věta II. a bod 29. Obdobně rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115, č. 1856/2009 Sb. NSS.

[18] Nález Ústavního soudu ze dne 5. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 2617/15, bod 91. Srov. též nález ze dne 27. 11. 2024, sp. zn. I. ÚS 1933/24, body 48 a 55, kde Ústavní soud zařadil odrazující účinek přímo do testu proporcionality podle čl. 17 Listiny.

[19] Rozsudek ESLP ze dne 27. 5. 2014 ve věci Mustafa Erdoğan a další proti Turecku, č. 346/04 a 39779/04, § 40: tato svoboda „extends to the academics' freedom to express freely their views and opinions, even if controversial or unpopular, in the areas of their research, professional expertise and competence".

[20] Rozsudek ESLP ze dne 16. 12. 2008 ve věci Frankowicz proti Polsku, č. 53025/99, § 51. Srov. též rozsudek ze dne 17. 10. 2002 ve věci Stambuk proti Německu, č. 37928/97, § 52.

[21] Usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, publ. pod č. 1915/2009 Sb. NSS.

35. Výsledkem je pravidlo, které ze soustavy znalců vylučuje právě ty odborníky, kteří se tématem zabývají nejintenzivněji, a zbývající vede k tomu, aby se raději veřejně nevyjadřovali. Stát přitom uděluje znalecká oprávnění právě proto, aby soudy a orgány činné v trestním řízení měly k dispozici odborné posudky, jak uvádí samo napadené rozhodnutí v bodě 114.

36. Evropský soud pro lidská práva k odrazujícímu účinku uvedl, že působí k tíži společnosti jako celku, a je proto samostatným hlediskem při posuzování přiměřenosti sankce.[22]

37. **Podatel proto tvrdí, že přezkum napadeného rozhodnutí je ve veřejném zájmu, nikoli v zájmu dotčené znalkyně, která se sama nebrání, nýbrž v zájmu zachování takového výkladu § 18 ZnalZ, který nevytlačuje ze znalecké soustavy odborníky pro jejich odborné názory.**

V. Zásady právního státu podle Benátské komise

38. Podatel si je vědom, že dokumenty Benátské komise nejsou pramenem českého práva a že jejich porušení samo o sobě nezakládá nezákonnost ani nicotnost správního aktu. Uvádí je výhradně jako uznávané interpretační vodítko při výkladu čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny.

39. Relevantní jsou zejména tyto části Aktualizovaného kontrolního seznamu právního státu, CDL-AD(2025)002:[23]

- Část II.A (Zákonnost), požadavek, aby výklad zákona nepřekračoval jeho účel.
- Část II.B.1 (Dostupnost a předvídatelnost zákona), výklad, který nebyl dříve použit a nebylo možné jej předvídat, oslabuje právní jistotu.
- Část II.C (Předcházení zneužívání moci), zákaz svévole a požadavek, aby diskreční pravomoc byla vykonávána v předem známých mezích.
- Část II.F.2 (Nezávislost a nestrannost ostatních aktérů soudního procesu), úprava postavení znalců má nezávislost znalce chránit.

VI. Podpůrně, podnět k prohlášení nicotnosti

40. Pro případ, že by nadřízený správní orgán dospěl k závěru, že vady napadeného rozhodnutí dosahují intenzity, pro kterou je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu, podatel podpůrně upozorňuje na § 77 správního řádu, podle jehož odstavce 2 nicotnost zjišťuje a rozhodnutím prohlašuje nadřízený správní orgán, a to kdykoliv.

41. Podatel však otevřeně uvádí, že tuto možnost považuje za krajní a že těžiště jeho podání spočívá v části III. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vymezil nicotnost jako vadu, pro kterou akt „vůbec za rozhodnutí ani považovat nelze", a její důvody omezil na absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepříslušnost orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle, požadavek plnění trestného nebo absolutně nemožného, uložení

[22] Rozsudek ESLP ze dne 26. 2. 2009 ve věci Kudeshkina proti Rusku, č. 29492/05, § 99: „This effect, which works to the detriment of society as a whole, is likewise a factor which concerns the proportionality of, and thus the justification for, the sanctions imposed on the applicant…" Obdobně rozsudek velkého senátu ze dne 23. 6. 2016 ve věci Baka proti Maďarsku, č. 20261/12, a rozsudek velkého senátu ze dne 28. 10. 1999 ve věci Wille proti Lichtenštejnsku, č. 28396/95, § 50.

[23] Benátská komise, CDL-AD(2025)002, Aktualizovaný kontrolní seznam právního státu, přijatý na 145. plenárním zasedání ve dnech 12.–13. prosince 2025.

povinnosti něčemu, co v právním smyslu neexistuje, a nedostatek právního podkladu.[24] Ministerstvo spravedlnosti přitom podle § 35 odst. 1 a § 14 ZnalZ věcně příslušné je.

VII. Návrh

42. Podatel navrhuje, aby nadřízený správní orgán:

1. Zahájil z moci úřední přezkumné řízení podle § 94 a násl. správního řádu ve věci rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 7. 8. 2026, č. j. MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34, a toto rozhodnutí podle § 97 odst. 3 správního řádu zrušil.
2. Podpůrně, shledá-li důvody podle § 77 odst. 1 správního řádu, prohlásil uvedené rozhodnutí za nicotné.
3. Vyrozuměl podatele podle § 42 věty druhé správního řádu ve lhůtě 30 dnů o tom, jak s tímto podnětem naložil.

VIII. Závěrečná věta

Podatel shrnuje, že z důvodů uvedených výše lze důvodně pochybovat o tom, že napadené rozhodnutí je v souladu s právními předpisy ve smyslu § 94 odst. 1 správního řádu, a to zejména se § 14 odst. 2 písm. c) a § 18 odst. 1 a 2 zákona o znalcích, s § 2 odst. 2 a 4 správního řádu a s čl. 17 a čl. 26 Listiny základních práv a svobod. Napadené rozhodnutí přitom není aktem s dopadem omezeným na jednu osobu. Poměr znalkyně k věci ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o znalcích je v něm dovozen výlučně z obsahu odborných názorů, které dříve veřejně vyslovila. Tím vzniká výklad, jímž je správní orgán podle ustálené judikatury do budoucna vázán vůči všem znalcům, neboť ustálená správní praxe zakládá legitimní očekávání a orgán se od ní může odchýlit jen do budoucna a z řádně odůvodněných závažných důvodů. Takový výklad má odrazující účinek (chilling effect) na výkon znalecké činnosti jako celek a vede znalce k tomu, aby se k tématům svého oboru veřejně nevyjadřovali, a ze soustavy znalců vytlačuje právě ty odborníky, kteří se jimi zabývají nejintenzivněji. Oslabuje tím právě ten zájem, který má být chráněn a který napadené rozhodnutí samo označuje za rozhodný, tedy dostupnost nestranných a odborně způsobilých posudků pro soudy a orgány činné v trestním řízení. Rozhodnutí, jehož důsledkem je oslabení téhož veřejného zájmu, k jehož ochraně bylo vydáno, není řešením v souladu s veřejným zájmem ve smyslu § 2 odst. 4 správního řádu. Podatel proto navrhuje, aby nadřízený správní orgán přezkumné řízení zahájil a napadené rozhodnutí podle § 97 odst. 3 správního řádu zrušil.

Petr Bílý
(Ochránce lidských práv a práv děti, obránce ochránců lidských práv, pověřen k zastupování volným společenství Fórum lidu)

[24] Rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001-96, publ. pod č. 793/2006 Sb. NSS. Nejvyšší správní soud zároveň opakovaně zdůrazňuje, že vada v posouzení věci zakládá nezákonnost, nikoli nicotnost — srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 12. 2023, č. j. 9 Ao 37/2021-57, č. 4562/2024 Sb. NSS.

DATOVÉ SCHRÁNKY

Datová schránka: [redacted] Petr Bílý
Uživatel: Petr BÍLÝ

Odeslaná zpráva - Detail zprávy

Předmět:	PODNĚT K ZAHÁJENÍ PŘEZKUMNÉHO ŘÍZENÍ podle § 94 a násl. správního řádu
ID zprávy:	1765046888
Typ zprávy:	Odeslaná datová zpráva
Stav zprávy:	Dodaná
Datum a čas:	10. 9. 2026 v 16:25:53

Adresát:	Ministerstvo spravedlnosti, Vyšehradská 427/18, Nové Město, 12800 Praha 2, CZ
ID schránky:	kq4aawz
Typ schránky:	Orgán veřejné moci

Zmocnění:	Nezadáno
Naše čís. jednací:	Nezadáno
Naše spisová zn.:	Nezadáno
Vaše čís. jednací:	MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34
Vaše spisová zn.:	MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34
K rukám:	JUDr. Jeroným Tejc
Do vlastních rukou:	Ano

Přílohy:

Textová zpráva.PDF (12,72 kB)
1. Příloha č. 1 Rozhodnutí MSP-902025-OSZT-SRZT34.pdf (607,47 kB)
2. Příloha č. 2 Benátská komise, CDL-AD(2025)002.pdf (793,77 kB)
Podnět k přezkumnému řízení.pdf (950,11 kB)

Události zprávy:

10. 9. 2026 v 16:25:52	EV0: Datová zpráva byla podána.
10. 9. 2026 v 16:25:53	EV5: Datová zpráva byla dodána do datové schránky příjemce. Je-li příjemcem datové zprávy orgán veřejné moci vystupující v postavení orgánu veřejné moci, byla datová zpráva tímto okamžikem doručena.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR
Vyšehradská 16, 128 00 Praha 2
Odbor personální a právní

VÁŠ DOPIS č. j.:
ZE DNE:
NAŠE č. j.: MSP-940/2026-OP-OSV/6

VYŘIZUJE: Mgr. Lucie Přenosilová
TEL.: +420 221997270
FAX:
E-MAIL:

Vážený pan
Petr Bílý
[redacted]

MSP-940/2026-OP-OSV/6
0100204005673952

Praha 05.11.2026
Počet listů: 1
Přílohy: 0

Žádost o informace – odpověď

Vážený pane Bílý,

Ministerstvo spravedlnosti dne 21. 10. 2026 obdrželo Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), vztahujících se k Vašemu podnětu k zahájení přezkumného řízení, případně podnětu k prohlášení nicotnosti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 7. 8. 2026, č. j. MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34.

K Vaší žádosti Vám sdělujeme následující:

Ad 1. Podnět byl u Odboru insolvenčního, soudních znalců a tlumočníků zaevidován pod sp. zn. 363/2026-OISZT-SRZT. Podnět byl na ministerstvo doručen dne 10. 9. 2026.

Ad 2., 3. a 4. Podnět bude v nejbližších dnech předán Odboru dohledu a kárné agendy k vyřízení. Dokument, kterým byl podnět vyřízen nebo postoupen, nebyl k dnešnímu dni vypracován.

Ad 5. Rozhodnutí č. j. MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34 nabylo právní moci dne 25. 8. 2026, vykonatelnosti 25. 9. 2026.

Ad 6. Proti rozhodnutí č. j. MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34 nebyl podán rozklad.

Ad 7. Ministerstvo k dnešnímu dni neeviduje další pravomocná rozhodnutí vydaná v období od 1. 1. 2026 o zrušení oprávnění vykonávat znaleckou činnost podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, pro porušení povinnosti podle § 18 odst. 1 téhož zákona.

S pozdravem

Mgr. Jana Bumbová
Ministerstvo spravedlnosti ČR
Elektronický podpis: 05.11.2026 18:22:19

volné společenství
Fórum Lidu

Lid je zdrojem veškeré státní moci a státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.
Ústava ČR čl. 2 bod 1, 3

Stěžovatel:
Petr Bílý, [redacted]

Adresát:
Ministerstvo spravedlnosti České republiky
Vyšehradská 427/16
128 10 Praha 2

V Havířově dne 13. listopadu 2026

Věc: Stížnost podle § 175 správního řádu na nevyřízení podnětu k zahájení přezkumného řízení a žádost o jeho bezodkladné vyřízení

Vztah k věci: podnět k zahájení přezkumného řízení podle § 94 a násl. správního řádu, případně podnět k prohlášení nicotnosti podle § 77 správního řádu, ve věci rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 7. 8. 2026, č. j. MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34, doručený ministerstvu dne 10. 9. 2026 a vedený pod sp. zn. 363/2026-OISZT-SRZT (dále jen „podnět“).

I. Skutkový stav

1. Podnět byl ministerstvu doručen do datové schránky dne 10. 9. 2026 a zaevidován pod sp. zn. 363/2026-OISZT-SRZT.
2. Podle sdělení ministerstva ze dne 5. 11. 2026, č. j. MSP-940/2026-OP-OSV/6, nebyl podnět k tomuto dni, tedy téměř po dvou měsících od doručení, vyřízen ani postoupen. Podnět měl být teprve ***„v nejbližších dnech“*** předán Odboru dohledu a kárné agendy a žádný dokument, kterým by byl vyřízen nebo postoupen, nebyl vypracován.
3. Ke dni podání této stížnosti jsem nebyl o vyřízení podnětu nijak vyrozuměn.
4. Podle téhož sdělení nabylo rozhodnutí č. j. MSP-90/2025-OSZT-SRZT/34 právní moci dne 25. 8. 2026 a rozklad proti němu podán nebyl. Zahájení přezkumného řízení tedy nic nebrání. Ministerstvo zároveň uvedlo, že jiná pravomocná rozhodnutí tohoto druhu z roku 2026 neeviduje. ***Jde tedy o rozhodnutí, které může mít pro výkon znalecké činnosti povahu precedentu***.

II. V čem spatřuji pochybení

1. Podle § 94 odst. 1 věty třetí správního řádu, neshledá-li správní orgán důvody k zahájení přezkumného řízení, sdělí to s uvedením důvodů do 30 dnů podateli. Podle § 42 správního řádu je správní orgán povinen podnět prošetřit a na žádost podatele jej do 30

dnů vyrozumět. Lhůta 30 dnů od doručení podnětu uplynula dne 12. 10. 2026, aniž by mi ministerstvo cokoli sdělilo.

2. Podle § 96 odst. 1 správního řádu lze usnesení o zahájení přezkumného řízení vydat nejdéle do 2 měsíců ode dne, kdy se příslušný správní orgán o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděl. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 24. 9. 2015, č. j. 6 As 89/2015-51) může u podnětu, který sám o sobě zakládá důvodné pochybnosti o zákonnosti rozhodnutí, tato lhůta běžet již od jeho doručení. Ponechání podnětu téměř dva měsíce bez jakéhokoli posouzení **tak hrozí zmařit samotnou možnost přezkumu z důvodů na straně ministerstva**. Veřejný ochránce práv takový postup opakovaně označil za špatnou správu (zpráva o šetření sp. zn. 26/2021/SZD/AH).

3. **Postup ministerstva je proto v rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti podle § 6 odst. 1 správního řádu a se zásadou, že správní orgán postupuje v souladu se zákonem a k naplnění účelu, pro který mu byla působnost svěřena (§ 2 správního řádu).**

III. Návrh

Navrhuji, aby ministerstvo:

1. *postup při vyřizování podnětu prošetřilo a o výsledku mě podle § 175 odst. 5 správního řádu vyrozumělo,*
2. *podnět bezodkladně předložilo orgánu příslušnému k rozhodnutí o zahájení přezkumného řízení a posoudilo jej tak, aby nebyla zmařena lhůta podle § 96 odst. 1 správního řádu,*
3. *mi sdělilo, kterému útvaru a kdy byl podnět předán a kdo je příslušný o něm rozhodnout,*
4. *mě o výsledku posouzení podnětu vyrozumělo s uvedením důvodů podle § 94 odst. 1 správního řádu.*

Pro úplnost uvádím, že v případě nedostatečného vyřízení této stížnosti se obrátím na veřejného ochránce práv.

Petr Bílý
obránce lidských práv, za Fórum lidu

Stěžovatel:
Petr Bílý, [redacted]

Adresát:
Ministerstvo spravedlnosti České republiky
Vyšehradská 427/16
128 10 Praha 2

V Havířově dne 13. listopadu 2026

Věc: Stížnost podle § 16a odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ"), na postup při vyřizování žádosti o informace

Vztah k věci: Vaše sdělení ze dne 5. 11. 2026, č. j. MSP-940/2026-OP-OSV/6, kterým byla vyřízena moje žádost o informace doručená ministerstvu dne 21. 10. 2026 (dále jen „žádost"). Sdělení mi bylo doručeno dne 5.11. 2026.

I. Důvod stížnosti

Ministerstvo mi na žádost odpovědělo jen zčásti a o zbývající části nevydalo rozhodnutí o odmítnutí žádosti podle § 15 InfZ. Konkrétně:

1. **Bod 8 žádosti** – požadoval jsem kopii vnitřního předpisu, pokynu nebo metodiky ministerstva, podle níž se vyřizují podněty k zahájení přezkumného řízení a podněty k prohlášení nicotnosti, je-li takový dokument vydán. Na tento bod sdělení vůbec neodpovídá: neobsahuje požadovaný dokument, ani informaci, že takový dokument neexistuje, ani rozhodnutí o odmítnutí.
2. **Bod 7 žádosti** – ptal jsem se, kolik rozhodnutí o zrušení oprávnění vykonávat znaleckou činnost podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 254/2019 Sb. pro porušení povinnosti podle § 18 odst. 1 téhož zákona ministerstvo v uvedeném období vydalo. Ministerstvo odpovědělo pouze ohledně rozhodnutí pravomocných. Odpověď je tak užší než otázka a neuvádí, zda ministerstvo v tomto období vydalo i taková rozhodnutí, která dosud právní moci nenabyla.

V rozsahu bodů 7 a 8 tedy informace poskytnuta nebyla a rozhodnutí o odmítnutí vydáno nebylo, což je důvod stížnosti podle § 16a odst. 1 písm. c) InfZ.

II. Návrh

Navrhuji, aby nadřízený orgán podle § 16a odst. 6 písm. b) InfZ přikázal povinnému subjektu, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí o stížnosti žádost v bodech 7 a 8 vyřídil, tj.

1. poskytl kopii vnitřního předpisu, pokynu nebo metodiky podle bodu 8 žádosti, případně výslovně sdělil, že takový dokument nebyl vydán,
2. sdělil, zda ministerstvo v období od 1. 1. 2026 vydalo i nepravomocná rozhodnutí uvedeného druhu, a pokud ano, kolik, a poskytl jejich anonymizované kopie,

případně aby si věc podle § 16a odst. 6 písm. c) InfZ převzal a informace poskytl sám.

Petr Bílý
obránce lidských práv, za Fórum lidu